

[Wamberg.]

Tinget fortsætter herefter behandlingen af forslaget til finanslov.“

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden (se foran). Også dette forslag indgår nu i de fortsatte forhandlinger.

Arentoft (FP):

Inden vi kommer for langt ud i juristeri og dagsordensslagsmål, vil jeg gerne have lov til at komme med et par personlige kommentarer til det ændringsforslag, som hr. Kurt Brauer har fremsat, og hvori der bl. a. står, at tinget opfordrer regeringen til at indgå en ny aftale om fristaden Christianias fortsatte eksistens.

Den aftale — som den kaldes — omkring det sociale eksperiment, der blev udformet i marts 1973, og som skulle gælde for 3 år, havde 1. april 1976 som underforstået skæringsdato, nemlig den dag, Københavns kommune skulle overtage området. I venstre-regeringens tid, i 1974, forsøgte daværende forsvarsminister Erling Brøndum at få afviklet Christiania, men fra Christianias side påberåbte man sig denne aftale, og det lykkedes altså ikke at få Christiania rømmet dengang.

For mig at se er det nu således, at anden del af denne såkaldte aftale skal overholdes. Derfor må det være helt klart, at hvis der skal indgås nogen form for aftaler, kan det ikke nytte noget, at det kun er den ene part, der skal overholde den. Derfor vil jeg gerne spørge forsvarsministeren, om forsvarsministeren eller regeringen overhovedet har tænkt sig at indgå nye aftaler, og hvor megen vægt man kan lægge på aftaler, når de ikke overholdes fra den ene parts side.

Birte Weiss (S):

Christiania har jo, uanset hvad der siges om lovbrud og selvtægt, en officiel status som et socialt eksperiment. Det vil sige, at christianitterne har haft folketingets velsignelse til at være, hvor de er. Deres tilstedeværelse på kaserneområdet har bygget på en tilladelse fra den tidligere socialdemokratiske regering. De har haft en slags lejeaftale, kan man sige, som jo desværre kun delvis er blevet overholdt.

Når jeg nævner de helt grundlæggende ting, er det, fordi der i den offentlige debat har været en hel del misforståelser om Christianias lovmæssige grundlag. Der har i de tidligere debatter om Christiania, ikke bare her i huset, men også rundt omkring i forsamlingshusene, hvor Christianiaspørgsmålet har optaget sindene som et symbol på velfærdssamfundets tolerancetærskel, været sat spørgsmålstegn ved dette med det sociale eksperiment.

Lad mig ganske kort prøve at analysere, hvad der egentlig ligger i udtrykket. Først „social“. Uanset hvor hidsige folk kan være for at nedlægge Christiania med en henvisning til befolkningens krav om lov og orden, kan de ikke frakende Christiania nogle positive sociale resultater. Det er resultater, som ikke blot kan dokumenteres af christianitterne selv, men også af eksperter på det sociale, på det mentalhygiejniske, på det kriminologiske og på det lægelige område. Christianias modstandere kan altså ikke komme med hele den falske sang om, at det er af hensyn til christianitterne, at de vil rydde området.

Så det næste ord „eksperiment“. Det ligger i selve ordet, at det er noget, som må ligge uden for vores sædvanlige måde at løse tingene på. Det ligger også i ordet, at det er noget, som løber i en afgrænset periode, og at man derefter må sætte sig ned og diskutere, om eksperimentet er lykkedes. Christianitterne kan altså, hvis de selv tager 1973-aftalen alvorligt, ikke gøre krav på at blive boende på ubestemt tid. Til gengæld har de efter min mening krav på en uhysterisk diskussion om plusser og minusser ved eksperimentet som baggrund for en eventuel beslutning om en mere permanent ordning. Den diskussion ført uden tidspres — og jeg havde nær sagt i en positiv ånd, selv om det måske er for ambitiøst — har vi aldrig været i stand til at gennemføre. Det synes jeg er meget beklageligt.

For os, som trods alt mener, at der i eksperimentet ligger noget, som til en vis grad er lykkedes, er det naturligt at ønske en fremtid for et eksperiment og for en fristad af Christianiatypen. Med den politiske balance, der desværre findes her i folketinget i øjeblikket, har der imidlertid ikke kunnet skabes noget flertal for det ønske. Det er, som om de borgerlige politikere er blevet